

KÜSIMUS

Kas kasutada kõigil täiskasvanud mitterasedatel naistel esmase tsüstiidiga nitrofurantoiini või TMP-SMXi parema ravitulemuse saamiseks?

SIHTRÜHM:	parema ravitulemuse saamiseks
SEKKUMINE:	kõigil täiskasvanud mitterasedatel naistel esmase tsüstiidiga nitrofurantoiini
VÕRDLUS:	TMP-SMXi
PEAMISED TULEMUSNÄITAJAD:	Lühiajaline paranemine (2 nädalat peale ravi alustamist) nitrofurantoiin vs TMP/SMX; Pikaajaline paranemine (8 nädalat peale ravi alustamist) nitrofurantoiin vs TMP/SMX; Lühiajaline bakterioloogiline paranemine (2 nädalat peale ravi alustamist) nitrofurantoiin vs TMP/SMX; Pikaajaline bakterioloogiline paranemine (8 nädalat peale ravi alustamist) nitrofurantoiin vs TMP/SMX; Resistentsuse teke (enne ja peale teraapiat võrrelduna) nitrofurantoiin vs TMP/SMX; Ravi katkestamine kõrvanähtude tõttu nitrofurantoiin vs TMP/SMX; Kõrvalnähud üldiselt (seedetrakt, väsimus, lööve jne); Kliiniline paranemine 30 päeva pärast TMP/SMX vs nitrofurantoiin; Ravi TMP/SMXiga, isoleeritud mikroob T (tundlik) ravimile või R (resistentne);
KONTEKST:	112. Kas kõigil täiskasvanutel mitterasedatel naistel esmase tsüstiidiga tuleb kasutada nitrofurantoiini või TMP-SMXi parema ravitulemuse saamiseks?
VAATENURK:	
TAUST:	
HUVIDE KONFLIKT:	

HINNANG

Probleem

Kas probleem on prioriteetne?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
☐ Ei☐ Pigem ei☐ Pigem jah☒ jah☐ Varieerub☐ Ei oska öelda	Töörühm esitas kliinilise küsimuse nr 12: Kas kõigil täiskasvanud mitterasedatel naistel esmase tsüstiidiga tuleb valida nitrofurantoiini vs. TMP-SMX esmaseks raviks? Seni on esmase tsüstiidi puhul kasutatud nii nitrofurantoiini kui TMP-SMXi. Töörühm soovis ülevaadet, kas uuemates ravijuhendites on eelistatud üht raviviisi teisele. <i>Tulemusnäitajad: düsuuria taandumine, palaviku taandumine (alla 37,6C), ravi</i>	

ebaõnnestumine, kõrvaltoimete esinemine, tüsistuste esinemine.

Käesoleva juhendi koostamiseks vaadati läbi 2 ravijuhendit:

- National Institute for Health and Care Excellence (NICE) ravijuhend: Urinary tract infection (lower): antimicrobial prescribing (2018)
- International Clinical Practice Guidelines for the Treatment of Acute Uncomplicated Cystitis and Pyelonephritis in Women: A 2010 Update by the Infectious Diseases Society for Microbiology and Infectious Diseases (IDSA)

Mõlemad ravijuhendid ei leia erinevust kahe preparaadi vahel ning soovivad mõlemat esmavalikuna.

NICE ravijuhend võrdleb 3 RCTs TMP-SMX ja nitrofurantoiini ning statistilist erinevust ei kliinisel ega mikrobioloogilisel paranemisel ei leia.

Küll aga rõhutab NICE ravijuhend, et nitrofurantoiini kasutamisel tuleb olla ettevaatlik kui neerufunktsioon (eGFR) on alla 45. Vastunäidustatud on antud preparaat eGFR alla 30. Nitrofurantoiini kasuks räägib vähene resistentsus, madal kõrvaltoimete profiil.

AB ravi kestvus varieerus 5-7 päeva.

IDSA ravijuhend soovib samuti mõlemat antibiootikumi esmavalikuna, kuid TMP-SMXiga ravimisel annab soovitus, et resistentsus peaks jääma alla 20%.

Mõlemad ravijuhendid toovad välja, et TMP-SMX kasvav resistentsus on probleemiks, kuid selle kasutamine ei ole seotud ristresistentsuse tekkega nagu nt. tsiprofloksatsiini liigkasutamine.

Uuema tõendusmaterjali leidmiseks tehti süstemaatiline otsing, kuid sellega kliinilisele küsimusele vastavat tõendusmaterjali ei leitud.

Soovitud mõju

Kui suur on eeldatav soovitud mõju?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVALD KAALUTLUSED
☐ Tühine ☐ Väike ☐ keskmine ☒ Suur ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda	NICE 2018.a ravijuhend põhineb Zalmanovici-Trestioreanu et al. 2010 meta-analüüsil kus antud küsimusele vastamiseks vaadati üle 3 randomiseeritud uuringut (RCT) ning nende alusel koostati ka GRADE tabel, mis võeti üle. Ravijuhend ei leia erinevusi kahe preparaadi valimisel paranemisel (3 RCTs, n=733: 89.8% versus 90.3%; RR 0.99, 95% CI 0.95 1.04), või pikaajalisel efektil (2 RCTs, n=675: 90.2% versus 89.1%; RR 1.01, 95% CI 0.94 to 1.09). Samuti ei esinenud statistilist erinevust resistentsuse tekkes. IDSA ravijuhend põhineb Gupta et al. 2007 randomiseeritud uuringul kus 338 naispatsienti vanuses 18-45 (jagatud 2 gruppi) said ravi kas TMP-SMX (800/160mgx2 3 päeva) või nitrofurantoiin (100mgx2 5 päeva). Uuringu tulemusi hinnati 30 päeva pärast, samuti hinnati patsientide paranemist 5-9 päeva pärast ravi lõppemist. Kliiniline lõplik paranemine saavutati 79% TMP-SMX grupis ja 84% nitrofurantoiin grupis. Ka ei esinenud statistilist erinevust vahetus kontrollis. Eraldi on välja toodud, et paranemine TMP/SMX R grupis oli paranemine vaid 41% vs 84% TMP/SMX tundliku organismi korral. IDSA ravijuhend toob välja ka Raz R al 2002 uuringu kus kõik naised said TMP-SMXiga 5 päeva (800/160mgx2) sõltumata mikroobi tundlikkusest. Nii kliiniline (hinnatud 5-9 päeva pärast ravi lõppemist) kui mikrobioloogiline paranemine oli tunduvalt parem (statistiliselt oluline) TMP-SMXi AB ravile tundlikkus grupis.	Töörühmale teadaolevalt TMP-SMX selekteerib rohkem resistentsust, mõjutab mikrobiotat.

	Kliiniline paranemine 88% patsientidest 293/ 333 patsiendist (TMP-SMX S) vs 81/151 54% (TMP-SMX R) patsientidest. Mikrobioloogiline paranemine vahetult peale ravi lõppu vastavalt 86% vs 42%. Ravijuhend leiab, et baseerudes erinevatele uuringutele on TMP-SMX hea esmavalik mittekomplitseeritud tsüstiidi raviks kui resistentsust esineb vähem kui 20%.	

Soovimatu mõju

Kui suur on eeldatav soovimatu mõju?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
☐ Suur ☐ keskmine ☒ Väike ☐ Tühine ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda	Kõrvaltoimete profiili, ravi katkestmist ja resistentsuse teket hinnati eelkõige NICE ravijuhendis. Ravi katkestamist kõrvaltoimete tõttu hinnati 3 RCTs ning statistilist erinevust 2 grupi vahel ei esinenud. Nitrofurantoiinravi katkestas 2,6% ja TMP-SMX 3.9% patsientidest. Kõrvalmõjusid AB ravi tõttu esines nitrofurantoiin grupis 27,6% ja TMP-SMX rühmas 28,8% Resistentsuse teket esines TMP-SMX 2,5% kuid ei olnud statistiliselt oluline võrreldes nitrofurantoiiniga (RR 0.35 0.01 to 8.35)	

Tõendatuse kindlus

Kui kindel võib kokkuvõttes olla sekkumise mõju tõendatuses?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED

☐ Väga madal ☒ madal ☐ keskmine ☐ väga ☐ kaasatud uuringud puuduvad	Kasutatud tõenduse tase on madalast kuni kõrge, mõne tulemusnäitaja osas ka väga madal. Kokkuvõttes on tõendatuse aste madal.	

Väärtushinnangud

Kas see, kui võrd inimesed (inimeste erinevad alarühmad) peamisi tulemusi väärtustavad, varieerub või kui ebakindlad me nende hinnangutes oleme?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
☐ oluline ebakindlus või varieeruvus ☐ võimalik oluline ebakindlus või varieeruvus ☒ oluline ebakindlus või varieeruvus tõenäoliselt puudub ☐ oluline ebakindlus või varieeruvus puudub	Eraldi tõendusmaterjali otsingut patsientide väärtushinnangute ja eelistuste kohta kliinilisele küsimusele vastamisel ei tehtud.	

Mõjude tasakaal

Kas sekkumise soovitud ja soovimatu mõju vahet viitab sekkumise või võrdlus(tegevuse) ülekaalule?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
☐ soosib võrdlust ☐ pigem soosib võrdlust ☐ ei soosi sekkumist ega võrdlust ☒ pigem soosib sekkumist ☐ soosib sekkumist ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda	Enamike tulemusnäitajate osas ei olnud nitrofurantoiini või TMP-SMX eelistamisel vahet, kuid tuleb arvestada kohalikku resistentsus profiili.	

Vajaminevad ressursid

Kui suur on ressursivajadus (kulud)?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED

☐ suur kulu ☐ keskmine kulu ☒ mitteamarvestatav kulu ja sääst ☐ keskmine sääst ☐ suur sääst ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda	Sellel teemal eraldi tõendusmaterjali ei otsitud.	

Vajaminevate ressursside tõendatuse kindlus

Milline on ressursivajaduse (kulude) tõendatusse aste?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVALD KAALUTLUSED
☐ Väga madal ☐ madal ☐ keskmine ☐ väga ☒ kaasatud uuringud puuduvad	Sellel teemal eraldi tõendusmaterjali ei otsitud.	

Kulutõhusus

Kas sekkumise kulutõhusus soosib sekkumist või võrdlust?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVALD KAALUTLUSED
☐ soosib võrdlust ☐ pigem soosib võrdlust ☐ ei soosi sekkumist ega võrdlust ☐ pigem soosib sekkumist ☐ soosib sekkumist ☐ Varieerub ☒ kaasatud uuringud puuduvad	Kulutõhususe uuringuid eraldi ei otsitud.	

Võrdsed võimalused

Kuivõrd sekkumine mõjutab tervisevõimaluste võrdsust?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
☐ vähendab võrdsust ☐ tõenäoliselt vähendab võrdsust ☒ tõenäoliselt ei mõjuta võrdsust ☐ tõenäoliselt suurendab võrdsust ☐ suurendab võrdsust ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda	Võrdsete võimaluste kohta ei ole kajastatud ega hinnatud.	

Vastuvõetavus

Kas sekkumine on huvitatud osapooltele vastuvõetav?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
☐ Ei ☐ Pigem ei ☐ Pigem jah ☒ jah ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda	Vastuvõetavust ei olnud käsitletud uuringutes hinnatud.	

Teostatavus

Kas sekkumine on teostatav?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
☐ Ei ☐ Pigem ei ☐ Pigem jah ☒ jah ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda	Teostatavust ei olnud käsitletud uuringutes hinnatud.	

OTSUSTE KOKKUVÕTE

	OTSUS						
PROBLEEM	Ei	Pigem ei	Pigem jah	jah		Varieerub	Ei oska öelda
SOOVITUD MÕJU	Tühine	Väike	keskmine	Suur		Varieerub	Ei oska öelda

	OTSUS						
SOOVIMATU MÕJU	Suur	keskmine	Väike	Tühine		Varieerub	Ei oska öelda
TÕENDATUSE KINDLUS	Väga madal	madal	keskmine	väga			kaasatud uuringud puuduvad
VÄÄRTUSHINNANGUD	oluline ebakindlus või varieeruvus	võimalik oluline ebakindlus või varieeruvus	oluline ebakindlus või varieeruvus tõenäoliselt puudub	oluline ebakindlus või varieeruvus puudub			
MÕJUDE TASAKAAL	soosib võrdlust	pigem soosib võrdlust	ei soosi sekkumist ega võrdlust	pigem soosib sekkumist	soosib sekkumist	Varieerub	Ei oska öelda
VAJAMINEVAD RESSURSID	suur kulu	keskmine kulu	mittearvestatav kulu ja sääst	keskmine sääst	suur sääst	Varieerub	Ei oska öelda
VAJAMINEVATE RESSURSSIDE TÕENDATUSE KINDLUS	Väga madal	madal	keskmine	väga			kaasatud uuringud puuduvad
KULUTÕHUSUS	soosib võrdlust	pigem soosib võrdlust	ei soosi sekkumist ega võrdlust	pigem soosib sekkumist	soosib sekkumist	Varieerub	kaasatud uuringud puuduvad
VÕRDESED VÕIMALUSED	vähendab võrdsust	tõenäoliselt vähendab võrdsust	tõenäoliselt ei mõjuta võrdsust	tõenäoliselt suurendab võrdsust	suurendab võrdsust	Varieerub	Ei oska öelda
VASTUVÕETAVUS	Ei	Pigem ei	Pigem jah	jah		Varieerub	Ei oska öelda
TEOSTATAVUS	Ei	Pigem ei	Pigem jah	jah		Varieerub	Ei oska öelda

SOOVITUSE LIIK

Tugev soovitus mitte teha ☐	Nõrk soovitus sekkumise vastu ☐	Nõrk soovitus kas sekkumise või alternatiivi poolt ☐	Nõrk soovitus sekkumise poolt ☐	Tugev soovitus teha ☐

JÄRELDUSED

Soovitus

Põhjendus

Kaalutlused alamrühmade osas

Rakenduskaalutlused

Jälgimine ja hindamine

Edasiste/täpsustavate uuringute vajadus

VIIDETE KOKKUVÕTE